

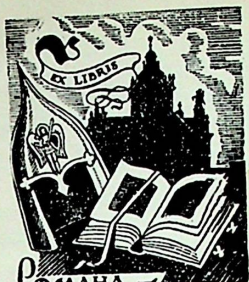
В. СКОРУПСЬКИЙ

ПОЕЗІЯ

1961

РОМАНА **Геник**
БЕРЕЗОВСЬКОГО

ІЗ ДЖЕРЕЛА

WOLODYMYR SKORUPSKYJ

From the Source

Ukrainian Verses

1961

Toronto

TULA-online.org

ВОЛОДИМИР СКОРУПСЬКИЙ

Із джерела

ПОЕЗІЇ

1961

накладом автора

TULA-online.org

Обкладинка мистця Миколи Бідняка

ПОЕТОВІ

Поете! Не цвіркун ти у збіжах,
Що радує сюрчанням даль і шлях,
Ні сокіл у блакиті голубій,
Готовий завжди з яструбом на бій.

Ти теж не князь, якому для пишнот
І оклики конечні і почот.
Тобі досталась до ім'я й краси:
Збагнути радість квітки із роси,
Дерев прознати захват од вітрів,
Від каменя здобути сні віків.

І враз на подив навіть і собі,
Відчутись у світах не як в юрбі,
А на сторожі духа і снаги,
З яких однакові права й боги
І для володаря і для слуги.

Мисле, наливаєсь у кожне слово,
Наче сік в зарожевілий овоч,
Щоб ще поки сонце і роса,
Ними гус твій усміх чи сльоза.
І не лиш, мов садівник в цвіту,
В них читав хтось пах чи гіркоту
А й їх міцю, наче від вина
Оп'янившися, зглибив до дна:
Що із часом витримає пробу —
Людам евік і Богу до вподоби.

Якось шипшини заросли алеї.
Прорвати б їх, бо для ходи
Вони завадою завжди.
Та лиш візьмусь за них, як зс землі
Деруться корені такі малі,
Що навіть піт не бризне на чолі.

Чи ж не поезія доби моєї?

Завжди лише уста вогшу,
Як зо дзбанка жагу гашу.
Але допавши джерела,
Щоб не прикляк я і чола
Не замочив у нім — бредня!

Це хто про дух, хто про знання.

Слова нанизую, немов коралі,
Лиш ті, що кучерявляться вогнем.
Бо хоч перлинами теж і печалі —
То з них гердан, мов дім з мерцем:
І зимний від обірваної мови,
І смерклий від погаслої любови.

ПО ВІДХОДІ МОЇМ

По відході моїм — зостане сад
І душ зелених споконвічний шум.
І знов прийде поет і наздогад
Складе їм подив свій зо стиглих дум.

І знов отямиться, що кожна мить,
Мов виноградник по осіннім зборі,
Де й гронам позабудим — мимохить —
Прийдеться спасти від вітрів суворих.

І знову по літах відкриє час,
Не інший від опущеного дому,
Де пил сіда на всім, як галапас,
І зір приковує, мов до альбому.

Коли пристане місяць у вікні,
А соловій налле жуцям тепла, —
Душі моїй — згадки про юні дні,
Мов оси виполохані з дупла.

Пече розлука з вибраним дівчам,
Неначе млісна їдь з отруйних жал,
Образа не проща замкнутих брам
Перед путями в світ по хліб і пал;

Навіть молитви никне чуйна міць.
І щойно лик у погляді святих
Доводить мисль, мов здобич до скарбниць:
Без мук нема на святість прав живих.

Люблю тебе, бо відчуваю
Весняні запахи вдихаю,
А з серця, наче з джерела,
Свіжинь аж налива тепла.

Бурли найменші сподівання,
Нехай від неспокою віднайду
Довічну міць твого кохання,
А в нім мій пал, як розцвіт у саду.

Твій образ день-у-день малюю
І все ще натрапляю на мазки,
Які підкреслюючи, всує
Збагачую і мрії і згадки.

І заздрю найвжиточнішому склові
Зо силою помічень і відбить,
Бо однієї сповнений любови,
В тобі гущу лиш сонце і блакить.

... .. ІМ'Я ТВОЄ

Ім'я солодке твоє
Я не змішаю з вином.
П'янь отака не дає
Соняшних мрій перед сном.

Я сколихну самоту
Згадкою про навманці:
Юні — по шлях і мету,
Долі — по трон і вінці,

Там, де не лиш небокраї
Щастя веселкою лє,
Але й, немов водограй,
Ім'я солодке твоє.

· Душа моя — на сонці дім,
· Відколи поселилась ти. у нім
· · · · · І просторіше від вікна
· По даль сягнула і тепло влила.
· З одної дяки чи майна
· Тобі б моя відплата замала:
· Бо завиразно б до хісна
· Уточнювати пал чи почуття.
· Прийми те все, що на життя
· Мое склалося і дало знаття:
· Без тебе б світ — глуха нора,
· Без тебе б щастя — дзвін у пустирах.

Твого ім'я не покладу я під піснями
На знак присвяти їх лише тобі одній,
Бо чи з джерел, що серед поля криницями,
Черпне хто свіж, не відсвітившись на дні?
Або в ягід налитих сонцем і дощами
Прозна: що пахом їх, що медом у вині?

Моя назавжди! Тільки думка повна серця,
Неначе цвіт — роси, зав'яжеться у плід.
У нім по солоді і м'якості найперше
Збагнеш любов, наскільки дням несла привіт.

Доля лукава тобі не скупила
Вітру напроти, шляхів без мети.
Птаха такою, коли їй на крила
Нить хто нав'яже чи впхне за дроти.
Ладен я здатись повірю сільському:
Хто не родився в чіпку золотому,
Щастя не знайде ні дома ні з дому.

Любов моя палка до тебе
Являє дійсність, для якої
Ні сонця, ні зірок не треба.
Ото ще згадкою такою
Дитинство зріднене дружбою
Із казкою, як сон, чудною.
Я весь у захваті і зрині,
Не повню острахом години:
Чи плід достиг і враз загине,
Як тільки гілку гін покине,
Або чи слід живе на травах,
Як дощ діткне його лукаво.
Мені удосталь розсипної
Твоєї посмішки одної,
Щоб, мов пінгвін із океану,
Тобі здобув я барвний камінь
І вже з-між всіх земних загарбів
Тебе цінив найбільшим скарбом.

Величня райською красою,
Зневолоною будь земною!
Я радості не знаю краю,
Коли ти квіткою у гаю
На барви маниш пах вдихнути,
Мое безкрилля позабути.
Тоді теж наринаю уші
Пільного коника стрибкові,
Дерев гнучких зелені душі
Спіймати прагну на розмові.
Ще неназване, невідчуте
Новим ім'ям і палом скути
І вже розцвілому не ждати
Аж стане слух у нім звикати!

Бо колір, пах і звук — спонуки
Не лиш увесень, але й муки,
А ти горінь моїх дорога
Найближча до людей і Бога.

І радість од твоєї мови
І неприховане тепло.
Ще свіж таку серед діброви
Вістує сяйне джерело,
Що не лиш краплею м'якою
З чола змиває втому й піт,
А й відсвітом і чистотою,
Немов коріння ніжний спліт,
Наяв розвінчує двобої:
Душі із думкою за світ,
Душі зо серцем за омани
Крутих, незвіданих доріг,
І чуло, чуло, наче рани,
Торкається таїн моїх.

І знов весна. І знову зацвіта
Про тебе, дальня, згадка запашна.
Від солов'я боліє самота,
Немов по соку вточенім сосна.
Дарма стежина трави розхила
До каменя, де мрія неодна,
П'янкіше від розцвілого бузка,
І сон зганяла і духм'янь лила.
Ні цвіль, ні павутинна сіть липка
Ще не засотували тишини,
А зірки з місяцем дружба тісна
Ще скарг на долю, що пощад не зна:
Ні не вигострювала, мов терни,
Ні гіркістю не замагала полини.

На кохання не питай ціни,
Бо не зрідниш ти його з весною,
Що від сонця та далечини:
Навіть старість позбавля спокою.

Не приборкуй мрії по омани!
Бо зо серцем, наче із дитям,
Не даси йому, що враз догляне,
Плаче гірко, не здається снам.

Не пригортай! Навчився вже і я
Не плакати як не зійде зоря!
Але, якщо мій сміх стає гірким, —
Од гніву ще не вільний я зовсім.

Тому і не вдається вірш мені:
Молитві — рівний, грізний — тишині,
Не припада любові похвала,
Якою вічність велича земля.

Ні разу радості твоїй п'янкій,
Не сповіряв я сум мій потайний,
Хоча спобудником моїх жалів
Чи болів глибших часто був твій спів.

Ти марила: розніжити і зноз
До настрою звести любов.
Чи, щоб такої гри, я мавши вбрід,
Умерти легше серцю дав в одвіт?!

І час, і простір, і обмови,
Ніякий мур моїй любові.
Тож віра пробиває скелі,
Якщо не звужує до келій
Молінь і святости всієї.
На те ж і родяться ідеї,
Щоб не біліти, як лілеї,
А, мов стерник, крізь дикі вири
Провести лодь на свіжій ширі.
Землі нінащо у статуї
Докладний вершник, кінь у збруї,
Коли у них не гін до слави,
Ні пристрасть творчої уяви.
Кому забаглось із чесноти —
Клейноду посеред темноти,
Якому сяєвом горіти,
Але ніколи світ зогріти?

О рідна у хмільнім приносі
Нових наснаг моїй дорозі!
Одної цілі я бажаю:
Щоб те, що з палу чи відчаю,
Не йнакше видати на світ,
Як плід, якого в'яже цвіт.

Про квіти в гаю і твое: люблю —
І досі найніжніший спів зо серця ллю.
Тож і весна була і даль, мов друг,
Готовости не укривала до послуг.

Краса ще не накликувала страх,
Як та твердиня, на яку не вдавсь замах.
Молитву приймало божество,
Надіям не уточнюючи торжество.

Не марнотратячи чуйних наснаг,
Я дні тобі сплітав із палу і розваг,
Коші не порожніли з полуниць,
Похожих до чічок при зраді таємниць.

Якщо роз'ятрювався сум у нас,
То знак, що не вичерпувався ще запас:
Ні юности багатшої за май,
Ні насолод грайливіших за водограй.

Я без докору — посмішці твоїй,
З якою ти прогнала почет мій сліпий.
Волю заслуги збити на ціні,
Ніж через них затратити дари святні.

У мене нині: втоптані стежки,
І снами невколихані гулки згадки,
І біль застиглий, наче різьбарем
Уткнуте перло у вечірній діядем.

Вона принішкла посеред левади
І подивля метеликову гру:
Той зліт на квіти сповнені принади
Із вдячності за соняшну пору.

І здалось їй: не все сяйне для зору,
Таке ж для серця та його таїн,
Хочби і, як метелик, без розбору
Меди спивати, живучи з хвилин.

Ще досі радісною згадкою
Стежина через пестрі луки,
Кудою ми, неначе кладкою,
Ішли, узявшись за руки.

І що жило у серці — піснею
Несли над доли, над діброви,
А з мрій усіх стрічали дійсною
Лиш ту, що бралася з любови.

Немов у дзеркалі, в очах твоїх
Не зберігаються відбиті речі.
Тож і дарма шукати сліду в них,
Яким не тільки з роки молодечі,
Але й недоожидано під вечір,
Вдереться хто звитяжцем бойовим
І вже із неспокою, мов з предтечі,
Жерця учинить настрям новим.

Якби міг я лиш плоть, а не душу любити,
Я б усмішок твоїх не збирав, мов ягід,
Тим стигліших, що сонця багатше налитих.
Я б від погляду сяйва не ждає, наче квіт
Від роси золотистої свіжі і паху,
Ізрідняючи з піснею змаг мій за світ,
Я б любов оспівав, мов од ігор розвагу.
Почуття на ціні не підбив би над хліб,
Над купівлю за них похвали і простору,
Навіть бджілці, що мед випиває із лип,
Узаконнив би хов до приплоду і збору.

Так, людино з наймення і мислеоздоби!
Те, що рабське не стерпить владушого ввік.
У юрбі тим лячніше, що кине під стопи,
Навіть те, в чім добачило святости лик!

Чи ж не ти славолубним, підступним кличам:
Лиш сильному — потуга уся й перемога! —
Поступилася серцем, майну і грошам
Почитання надавши над душу, над Бога?!

Тож розхристаний бунт на нічийї сторожі,
Теж надуманий плян не кермує життям!
Над любов ще цей світ не викохує рожі,
Що і небо квітчала б, і снілась чортам.

Кружляли пари. З ними — ми
І пісня лилася про серце.
Не тямлю: до грудей — грудьми
Тулились ми, а чи уперше
Не крились від помов їдких.
Але я певен: так весною
Перебивається з імлі,
Що жити має і красою
До змагу вабити й хвали.
І вже від втіх, мов од напою,
Надія більшала за світ.
Я оживати став тобою,
Як пісня — дзвоном, пахом — цвіт.

Чекала, молитви усі та сни
Рясними наливаючи сльозами,
А знимка із привітом із війни
Линянням бралась mezi образами.

І вже труднішала їй похвала
Святим із мученицького завзяття,
Бо ж милий без корони вкруг чола,
Хоч теж в страхіттях грізних як розп'яття.

Аж раптом: з туги, з ляку, з нетерпцю,
Поклони усевладно бити стала,
Не відаючи: молиться Творцю,
Чи тому, без якого смерти ждала.

За ним тужила: то на клявісіні
Розлуку розважаючи і час,
То перед дзеркалом нудзі і ліні
Щораз нових надаючи гримас.

Уперта думка у клятьбу вникала,
Якою він довіччя прирікав:
Любови пильної, як бджільні жала,
І вірної, як водам пароплав.

А вечір плив і ніжно солов'ями
До себе манив сад — на пах багач.
Вікно примкнула. Забагато тями
Будив їй трель їх і збирав на плач.

Від світел лиснівся храм
Аж тьмянило очі
І було завидно молитвам
Сповіряти серце їй дівоче.
Ще і хор, де мрії жить,
І кадило, де впиватись в тишу,
Призвели їй душу, наче сить
Збагатілого до явного капризу.
Не питала допомог
До безсмертя, що повік поперед кроку.
Признавала: десь довічний Бог,
Та на сум за Ним не час у юні роки.

Ця мить, що на зустріч нас першу звела,
Жаю не здійме на нудьгу чи утому,
Ні скаргою не опрокине тепла,
Що п'янь наливало у кров і фантоми.

Чи тьма огорожею щастю була,
Чи зірка спускала повіки на очі,
Що ти так устами до вуст прилягла,
Мов пісня до звуку, з якого їй почин?

Але мені зайво: чи темрява — кара,
Чи тло, без якого горіння нема!
Якщо не зо серця, то й сяйво — примара,
Якщо не зо серця, то й сяйво — тюрма.

Духм'яно буз цвіте і навстіж вікна.
Вона затягши пісню про серця,
Яким і мрія від розлуки гіркне,
Свій біль, що тільки скаргу обіця,
З молитвою поєднувати стала,
Багатшою за чуле спочуття
Від подруги, що гріх найменший знала,
А навіть і за острах за дитя,
Яким лиш мати світ обдарувала.

І вже не допускаючи відчаю,
Долоню притулила до чола,
Щоб, наче сталь у знахорськiм звичаю,
Тягнула жар і трійла і жала.

Читавши книжку, звичку мала
Сторінку стрічкою закласти,
Де діялог надій із даллю
Про соняшність і стигле щастя.

І вже для юности не знала
Терпцю скудного чи незваги.
Любов із вічністю зрідняла
Горінням палу і наснаги.

Неначе риба на вудки,
Клюються мислі на згадки.
Яку ж далінь їм ще знайти
Крім берега, що їх уб'є?

Безкраї води і світи!
Якраз на березі знаки,
Кудою слід стежину в'є
Не лиш до зламаних стерен,
Але й до золотих імен,
В яких вчуваючися сум,
Я повнюсь стиглих рад і дум.

Вогонь не дужчий від пітьми.
Одне і друге сліплять очі
І те, що криють між дими,
Землі здають для снів пророчих.

Угадуй серце! Бо заслон
Усі порвавши перепони,
Жадати будеш, мов закон,
Лише від кари оборони.

У ХРАМІ

Горіла свічка теж моя у храмі
І зір впивався ув ікону,
І зогрівався на долівці кзмінь
Од поцілунку і поклону.
І легшало на оболілім серці,
Мов од пілюлі грізній рані,
І слух впиватися встигав уперше,
У молитви, мов ув органи.
І вже ні світлі ризи, ні кадило,
Не йшли буйніше на уяву
Від цвяхів, що умертвлювали тіло
Того, хто з духа склав державу.

Як радість дитяча од ігор з водою,
Так більшає святість є церквах од спокою.

Дарма! Не осяє ікона від зору
І мур не роздавить молитва у горю.

І вічності бані не сягнуть хрестами,
Хочби і знялися на шпиль між хмарками.

Любови жаркої й догробного палу —
Даруй мені, Боже, як сонце — началу.

І ніч для мене олтарем,
Як з-над жасмину б'є кадило,
А думка до вікна не зо жалем,
Навіщо зір згубило,
І свічка без покуси —
На зірку для заблуди,
І хліб на вишитім обрусі,
Святий од поту і незнуди.
Нехай від стін — тіснота,
І за порогом — лиш темнота!
Над серце не знайду я чаші,
В якій збуваючися чудо,
Дійшло б до вічної зв'язі:
Землі із небом, вірувань із людом.

Життя моє — відслонена вітрина
Із цінами змінливими на крам.
Відчай у ній і згіркла самотина
Завжди без попиту мимо реклям.

Якщо між ціннощами і скарбами
Ще сєво яке — то від оман.
Чи не тому, що бій із вітряками
Найменше вільний від смертельних ран?!

З АРАБСЬКОЇ МУДРОСТИ

Хоч в мене таємниця, мов у гробі,
Не тільки запечатаному добре,
А й ключ ще від якого зник із торби —
То ти, і бійся, і не зрадь нічого!
Бо як в моєму серцю те сховати,
Чого в своїм не вмієш зберігати?!

Із днями я, немов із книжкою,
Ріднюсь крилатою уявою,
Аж поки змаг не стане звичкою,
А ціль — і брамою і славою.

Тоді втотожнююсь з героями,
Що даль і мрія їм — обнскою,
І вже, неначе гілка слоями,
Повиюсь їх досвідом і мовою.

Неспокій мій не в гаю запашиім,
Де стежка пробігає повз дуби
І слід на ній від легкої стопи,
Немов віддавна опустілий дім.

Він теж не там, де схожа на свічу,
Зоря згоря від власного вогню,
Бо заздрю я лише одному дню,
Що все життя за ним крізь темінь мчу.

Я життю візником намагаючись бути,
Садовив його вперто на всякому возі:
І тому, що до цілей не гаявсь прибути,
І тому, що ламавсь од вибоїн в дорозі.

Звідусюди — то мигала зелень і далеч,
То стіною врізалися темнь і роки.
Кожне нині суддею учора ставало,
Кожне завтра жило з мудреця і пророка.

Самота із нудьгою побравшись за руки,
До останньої зірки блукали по саду,
У листах до знайомих не крили розпуки
Про безповорот юні і мрій усіх зраду.

Так труди на шпилі підіймались, мов сходи.
Їх топтали нещадно і незнані прсхожі,
Аж від пилу, слідів і зумисної шкоди,
Не прознати хто дружній їм був, хто ворожий.

Теж мій досвід поук не вагався роздати,
Хоч кругом коло школи ігралися діти,
І знов дужались пильно найпершими стати,
І знов мусив їх змаг на путі сиротіти.

Бо лиш ніч мені присуд, та тьма, що крізь неї
Не проблисну я зором, ні проникну душею,
Хоч життя, мов зоря, що і згасши, сторіччя
Ще шле сяйво на землю і тїнь на довіччя.

Од вітру, мов од стіп,
Долілиць гнеться квіт,
І листя перестрибує окіп
Пилюзі вслід.
З безгосподарки, мов майно,
Вивітрює тепло,
Але й ввихається крило,
Щоб не ходити всеодно,
І дзвін перебіга хмарки,
Куди не долітають ще думки.
І якже нарікати нам на день
Без ритму і пісень?
Хіба без боротьби
Денебудь випросталися раби?
О вітре, вітре, гни, ламай,
З корінням всохле вивертай!
Землі без велетнів,
Як небу без святців.

Набити важко овочами клуню
І потім з них на стіл подати сік.
Бо хто живе не серцем в роки юні
І дум не уника, як прикрий лік?

А влітку, в чому сила забобону,
Як не у звичці почитань й поклону?

Хіба ж додому легше, ніж іздому
Перебороти тягарі і втому?

Далекими дорогами не ходить жаль
І помилок не виправля буваль.

Бо з долею, неначе із плодами, —
Не позазбирає їх хто на час:
Обіб'є вітер, дощ вцяткує плями,
Або гроза притопче їх у грязь.

На перебій не кликне ліра,
Теж гарфа не зірве на зрив.
Їх ніжний спів — молитва щира,
Якою признано богів
І межі світ і владне небо
Закладено безсмертний лад:
Героя зроджує потреба,
Месію — дух, що з серця надр.

Слава, як нещирий друг,
Що іде у парі,
Поки шлях і виднокруг
Не придавлять хмари
І вже більше не в користь
Ні мій труд йому, ні хист.
Та мені досталъ,
Як лиш хтось згадає:
Скільки років і недоспань
Освятив я через мисль і піт,
Щоб ізринуту на мить до сяєв
І погаснути, як гніт.

З-під вікон не відійде втома,
Як вітер гілки не хитне,
А думка літ по невідоме
Об ластівку, що тче гніздо, запне.
І вже від безруху і ліні
На долю згодиться, що мить пряде,
І навіть в творчому горінні
Тієї ластівки, що дім кладе,
Турботи не дозрив про покоління.

Звідтіль, кудою кожен день і шлях
Свій гордий біг спрямовують щомиті:
І присмерк надійде і дикий страх,
Неначе владар, що не звик терпіти
Непослуху піднятого рабом
І радше стопче квіги, ніж нещаду
Вгамує перед морозним кивком
І захитає тим потугу й владу.

Так, смерте, без зусилля і турбот
Про відхід людський у безповорот!
Таких утрат лиш ворог ще жада,
Як лють його до мене огорта.
Але між ним і мною — боротьба,
В якій права: звитяжця чи раба.
З тобою програ певна все моя:
Чи ти з косою — витвір маляря,
Чи за мій безгріх, наче сон, легка.

Тобі признання не прославлю я,
Бо завсевіддано ціню життя,
Бо без любови і без каяття
Про тебе мисль моя і те знаття:
Нема таїн, де б владарем рука,
Не будь й хвалі без в'ялого вінка.

ЖАЛЬ

Жаль, немов удар об браму
В час напасливого влому,
Та на серці шраму
Не знайти по ньому.

Та зоря у нім очам
Не заблисне, мов корона,
Бо він теж, мов над колискою з малям
Проти сяєва — заслона.

Читала з карт старих циганка:
Усяка доля тільки бранка,
Але як хто із-за покус
Узяти дасться їй на глуз —
Піде не тільки на аркан,
А й євнухом ще їй пеан
Здійме під оплески і тан.

За щастя змаг не зна кінця
І мрія бідна без жерця!
Як з жолудя зростає дуб,
Щоб знову ним пліднити зруб,
Отак сплітай із мислю чин,
Хочби за них ти стрів й загин.
Найближча далеч — неласкава,
Якусь віщує ворожбу,
Бо лаврами квітчає слава
Лише за вірність і дружбу.

ДОБА МОЯ

Доба моя до провалу похожа,
Де понад краєм лютий одноріг,
На дні змія із поглядом зукеса,
А з-між обривів гострих і слизьких
Берізка виставши, свій стан дає
Обняти неожидано руками
І, звиснувши на ній, життя моє
Оберегти між їддю та іклами.

І ще гадати, якби досягти
Ті краплі медові, що їх джмелі
Устигли до ущелин нанести?
І ще добачуватися сніжин
У голубах, що яструб між шпилі
Загнавши їх, диктує їм загиб?

Прости, кому зустрічні тягарі —
Лячніші від небес сяйних вгорі
І вже за шнур на спин з дрібних потал
Готов зректися чести і похвал!

Я марності чи трону чи вінків
Не вижбурляю із душі мій спів.
Моїх блукань земних — єди́на ціль:
Дійти до Бога через пал і біль.

Руки киванням не віддам
Моїх радінь навстрічним дням,
Теж і сльозою не заллю
По ізнебулому жалю.

Дарма від брам тікати в даль,
Чи класти мрію над буваль!
В усьому тільки те живим,
Що у душі було святим.

Вселенна наша, наче океан,
А ми у ній лиш прибережні мушлі.
Та нам уваг від неї і пошан, —
Що лицарю по боротьбі уцухлій.

Але якщо вона забagne справ
Своєї величі і непостарінь:
То знак, що нас на безум Той зіпхав,
В чийх руках дари усі і кари.

Вітайте дні! — від серця щирого такий одвіт
Я шлю на лист, якого ще ніколи білий світ
Не надіслав мені і сторожкої таїни
Своїх повстань не дав прознати навіть в сні.

Але, чи не дознав того і Йона ще тоді,
Коли, ловивши рибу, випав з лоді до води,
А кит його проковтуючи, береги зарік:
Глибінь ласкава, але як не впертий чоловік?!

ВОСЕНИ

Наче удова на похороні,
Плаче осінь, у сльозах вся тоне.
Вітер добавляє їй скорбот,
Сад оголюючи з позолот.

І не дивлячися на образи,
Ще і пісню позбавля екстази.
За знемогу проти хмар і бур
Він уже не щадить навіть мур.

Як ріки із початком з гір
Наосліп котяться на доли, —
Так і життя під скло і зір
Не взяти й мудрецам ніколи.

Їм теж не відділити цвіт
Від згодом виданого плоду,
Бо лиш снаги і волі спліт
Дає нам молодість і вроду.

Як з океану вицвіта кораль.
Отак зо серця вироста печаль.
Чого ж кораль надихана вогнем —
Печалі ввік безсяйність різьбарем?

Невже не все, що, мов аквамарин,
І глибом міниться і пестрить рин,
Життям налите поки дадь і час
І в кожному пору стройне для прикрас?

НЕПРОШЕНИЙ ГІСТЬ

Вечір з пальцем на устах
У моїм вікні.
Тихше серце! Гість цей вкрах
Розбива пісні
І не жде, щоб хліб і сіль
Класти перед ним,
Чи із ніг змивати пил
І просити в дім.

ДО ДРУГА

Мій друже! Я повів тобі про себе
І те, що лиш повинно знати небо.
А ти до наболілих гаємниць
Докорів набиваєш, наче глиць,
Яких пороною пекти до крові,
Що їх тягнути сповненіш любови.

Поріг чи сад — тобі уся далінь,
А щастям тільки те, що схоплять жмені?
Таким і равлик досяга стежин,
Хатину несучи між лист зелений.
Але його непокоїти трави —
То голод пре, то острах від задави.
Тобі досада відбирає сон,
Як від хвали зазнаю оборон,
Або від втрат на жниві чи на стаді
Не удаюсь до скарг ні безпоради.
Злоба чи ревності — твоя жага?
А, може, лиш такою боротьбу
Дано прознати кожному рабу?!
Тоді, прости! Того не досяга
Ані моя уява, ні снага.

НА БЕРЕЗІ ЧУЖОМУ

Переплив я океан
І на березі чужому
Не зустрів мене каштан,
Що по звичаю старому
На воротах виглядав.
Не підбіг бузок до тину,
Стаючи посеред трав,
Навіть з вікон на стежину
Зір нічий на мить не впав.

Сіль і хліб сухий у торбі —
Весь мій скарб на дальній шлях
І молитва: Боже добрий,
Дай не стліти у світах.

Покидаючи свій край,
Не лякався з ним розлуки,
Що ізразу, мов ручай,
Перерізувала луки
І потойбік досягти
Не томила зір до муки.
Аж пристанувши над море,
Де за валом вал, як гори,
Де і небо і світи
З плитшим дном від самоти, —
Захитався від розпуки,
Наче дуб від каменяки,
Що розгін їй дав обрив.
І вже в серці, як у мушлі,
Шум один відчув невщухлий:
Тож без кореня ніде
Не прийметься і святе.

Не жалься піснею,
На тугу за вітчизною!

Хто втратив дім,
Мов дерево, що ним
Сковзнувся грім
І вже для заборол
Чи проти бур, чи спек, чи втом,
Не дав йому зогрітися листком
І тим гоїти надщерб і розкол.

Тоді нехай далінь,
Мов джерело, в яким
І відсвіт і свіжинь.
Дарма! Як і за віком молодим,
Жалю не зборе, хто утратив дім.

І незаказана далінь і дні
Простерли рамена мені напроти,
А я не можу туги побороти
За стежкою через луки цвітні.

Ще жайворон в ушах, мов на струні
До виброної радісні зальоти,
З дубів — гаї, мов із бояр почоти,
Ще у згадках на яві й уві сні.

Невдячно хліб і сіль не оспівати!
Але як серце скорбне подолати
І що святе у нім — змести під стіл?

Країно добра! Честь тобі і шана!
Але признай: підзорний раб для пана,
Якому ласка ліпша за уціл.

БАЛЯДА

Зо скитання неодному
В світ простіше, ніж додому.

Там багнети на кордоні
І всі мрії на припоні.

Вже від крові — не потоки,
А моря, як оболоки.

Навіть мертві під ключами,
Як хвалою над віками.

Нашим думам, нашим силам.

Бій за волю — хліб і крила

Скорше сонні! Скорше кволі!
Наш Творець — не на престоли!

Б'є об хвилю грізно хвиля,
Ще ні втоми, ні безсилля.

Берег людний без охоти —
На жалі чужі, турботи.

Не припертий час до муру:
Жий хоч з праці, а хоч з дуру.

І крізь гульби вслід утісі —
Дні за днями, наче вісі.

Геть-те, вчені! Геть-те, скрайні!
Досить з мрій — святої тайни!

Нумо, друзі, ну, без труду:
Жити двічі ми не будем!

І вже явно, без залому:
Якже вік весь жить з фантому?
Як чужіший світ від дому?!

Мето оманна і невловна ціле,
Не кидайте мене в путі!
У серці згірклім досі зацілілі
Бажання праві і святі:
І повороту втішного додому,
І, хоч на схилі пліч і літ,
Діждатися отчинного прийому,
Мов син, що про блукання зладив міт.
І вже не тільки злитися з рікою
Трудів чи мрій народніх гуш,
А й їх любов'ю й мовою живою
Ввідсвіжувати сили і снагу.

Вогонь і стріли; це ж отак до міст
Метали смерть, щоб стяг піднесли білий,
І де-не-де будівлі зацілілі
Відкривши двері, їм квітчали в'їзд.

Таким ще звір деревам над скалою,
Як їм підриє кореня і рев
Здійме аж хмари потрясе луною.
Та хто на повні стопи став, як лев, —

Не лиш окрасою нездач і ладу.
На нього очі зводить цілий край,
Вбезпечує за ним хвалу і владу.

А він край стін, край брами, огорожі,
Вподібнюючи однострій на май,
Стоїть запершися, як мур облезі.

Дитя мое! Найменший слід
Чи дум чи рук моїх — твоїм.
Прийми теж ім'я, що за ним
Увесь наш побивався рід.

Ще шани і хвали тобі? —
Не дам! Бо їх у боротьбі
Здобуде той, хто нарід свій
Кладе над щастя власних мрій.

В серці моєму прозвіданий рай:
Юні і палу, налитих украй

Свіжі і паху квітистих лугів,
Райдужних мрій, мов тремких мотилів,

Братнього сєєва річок і гір
І доріжин ввік коротших за зір.

Діб і годин найнескритіший крок
В'ялим вінком не лякає думок.

Всюди, куди не несу я світам
Подив і шану, мій край тільки храм,

Де все трагічне не тим, що терплю,
(Святість певніша, чим стяг не хилю)

Де від молитви добившиися крил,
Небо сягнути збиваюсь зо сил.

Вчиш мене любити край,
Луг голублячи квітками,
Небеса, на тлі їх гай, —
Рай тобі лиш вловний снами.
І село серед вишень,
Мов клейнод на стройній шаті,
А дівчата, як пісень
Прокид променем налятий.

Не зміцнюсь я для боїв,
Від присталої на гавань,
Мови вдалої під спів
Для богів та їх прослави.

Не збунтую теж я крови
Від кличів, немов топір.
Для достигнутої любови
Мисль і серце, наче зір
З двох зіниць водно ізлити
І не знати інших мір,
Як отчизні ввік служити.

Зміж всіх країн лише одну ціню
Над світ широкий, над буваль.
Коли ж мій змаг за неї без вогню
І крок щодня не через даль,

Коли святе і те, що мре
Зціляючи, не переллю в пісні,
А пал до дій не прибере
Тих наглостей, що в дикій стороні

Ще знає їх безстрашний люд, —
То й я здійсно подібно комашні
Ні зимний, ні гарячий труд,
Але взнаки не дамся далині.

АФОРИЗМИ

Між ворогом і нами — мур,
Що до руїн не звітріє ніколи.
Коли ще так зімкне нас шнур
На бій із ним у нерозривне коло?

**
*

Хто друг твій — від життя вивчай,
Хто ворог — предків поспитай!

**
*

Від ворога ніхто не жде:
Ні ласк, ні дружби, ні поради.
Інакше те, що нам святе,
Йому б не знало безпощади.

**
*

Для святости — і ворога люби!
Цей клич на те, щоб вимерли раби.

**
*

Ворог не сміє підбитих судити.
Він як і пекло — без права простити!

МИ ЙШЛИ В НІКУДИ

Любити свій край не є злочин,
коли це для всіх.

П. Тичина

Нас не підводили батьки на межі,
Дівчата не трималися стремен,
І навіть матері чуйні, мов стежі,
Нас навспіх випускали із рамен.

Ми йшли в нікуди. В лісі так заблуди
Вдаряються об безвихідь і глуш.
Догонь услід нам бігла, звідусюди
Вогонь метаючи, мов землетрус.

Нам дивувались люди: де на долю
І нарід свій і край любити — гріх?
Хто ж віру йме: в отчизні у неволі
Ще й злочин це, хоч він і для усіх!

Край мій зі мною, кудою б світам
Подив не ніс я, не крив їм пошани.
Мріям бездомним, безрідним пісням,
Я не радію, мов квітка поляні.

Ще через статки, вільніші права,
Сном не беру прочуття у полони:
Серце без туги і без божества —
Овоч, що з гілкою зірве припони.

Для торжества і надій і спокою:
Скарб зберігаю, як надра земля,
Рідної мови, у раю якою
Вічність і Бога й народ прославля.

І найчорнішого смерку, години,
Не відкликаюсь до снів і згадок,
Бо лихоліття і нові руїни
Легше пронести за всохлий вінок.

З М І С Т

Поетові	5
Мисле, наливайсь у кожне слово	6
Якось шипшини	7
Завжди лише уста вогшу	8
Слова нанизую	9
По відході моїм	10
Коли пристане місяць у вікні	11
Люблю тебе	12
Твій образ	13
Ім'я твоє	14
Душа моя	15
Твого ім'я	16
Доля лукава	17
Любов моя палка до тебе	18
І радість од твоєї мови	20
І знов весна	21
На кохання не питай ціни	22
Не пригортай	23
Ні разу	24
І час, і простір, і обмова	25
Про квіти в гаю	26
Вона принишкла	27
Ще досі	28
Немов у дзеркалі	29
Якби міг я	30
Кружляли пари	31
Чекала	32
За ним тужила	33
Від світел лиснівся храм	34
Ця мить	35
Духм'яно буз цвіте	36
Читавши книжку	37
Неначе риба на вудки	38
Вогонь не дужчий від пільми	39
Горіла свічка	40
Як радість дитяча	41

І ніч для мене олтарем
Життя моє — відслонена вітрина
З арабської мудрости
Із днями я
Неспокій мій
Я життю
Од вітру
Набити важко овочами клуню
На перебій не кликне ліра
Слава
З-під вікон не відійде втома
Звідтіль, кудою
Жаль
Читала з карт
Доба моя
Руки киванням
Вселенна наша
Вітайте дні
Восени
Як ріки із початком з гір
Як з океану
Непрошений гість
До друга
На березі чужому
Покидаючи свій край
Не жалься піснею
І незаказана далінь
Баляда
Мето оманна
Вогонь і стріли
Дитя моє
В серці моєму
Вчиш мене любити край
З-між ксіх країн
Афоризми
Ми йшли в нікуди,
Край мій зі мною

ЦЬОГО АВТОРА ДОСІ ПОЯВИЛИСЯ:

Весняний гомін. Зальцбург, 1946.

Життя. Зальцбург, 1947.

Моя оселя. Едмонтон, 1954.

У дорозі. Едмонтон, 1957.

Без рідного порога. Едмонтон, 1958.

